

ולנטילת ידיים להרבה פוסקים צריך לאכול כביצה בכא"פ (עיין בסידור הגר"ז), ובליל פסח נדחקים שעכ"פ יאכלו כזית בכא"פ (בין שלש לתשע מינוט), אבל גם בכל השבוע שאוכלים לאט בודאי ראוי להזהיר לאכול עכ"פ כזית אחד בכא"פ מפני ברכות לבטלה של נטילת ידיים וברהמ"ז אם אינו אוכל כזית בכא"פ. (ובמצות יד שנאכל לאט, החשש מצוי מאד).

אוצר החכמה

מתוך תשובה"נ ח"ג סימן קמג אות ו'

יש להזהר בפסח לאכול המצה כדי אכילת פרס דבלא זה הוה הברכה לבטלה

מצוי כל הפסח שאוכלים אחר המוציא מעט מצה ואח"כ מתחילים הסעודה ועדיין לא אכלו שיעור כזית בכא"פ, וגם בהמשך הסעודה לא יאכלו כזית בכא"פ ולכאורה באכילה כה"ג ברכת המזון הוה ברכה לבטלה, ושיעור בכדי אכילת פרס עכ"פ לא יותר מד' מינוט, ולפ"ז יש להקפיד לאכול מיד לאחר המוציא שיעור כזית בכא"פ, ויש אומרים שלברכת נטילת ידיים צריך שיעור כפול דהיינו אכילת כביצה ובכא"פ, עיין גרש"ז בסידור בהלכות ברכות, ובמצות שאכילתם ממושכת יותר אזי בימי הפסח יש ליזהר ביותר שיאכל כזית בכא"פ.

נראה דשיעור הוא כעשרים גרם

מידה לענין כביצה לנטילת ידיים שלגר"א גם לכזית חייבין בנטילת ידיים, נראה שאפשר להחשיב גם התפיחה במצה וע"כ בכעשרים גרם מצה יוכל לברך נטילת ידיים וברהמ"ז, והיינו בכא"פ דוקא.

בפורים לכוון בשהחיינו ביום גם על מתנות לאביונים ומשלוח מנות ביום שעדיף בברכה גם כאן מכוון על כל המצות ועדיף וא"ש בזה נוסח הברכה על אכילת מצה ולא לאכול שאין הכוונה רק על המצות שעומד עכשיו לקיים אלא במשך כל החג ושפיר שייך הנוסח על אכילת מצה ולא לאכול מצה.

מתוך תשובה"נ חלק ה' סימן קלג אות א'

כמה פרטים בקיום אכילת מצה כל שבעה

במצוה קיומית כל שבעה יש לדון אי בעינן דוקא כזית

יש להסתפק אם למצוה קיומית צריך כזית דוקא, שהנה לעיקר מצות מצה נחלקו הפוסקים אם יש מצוה פורתא בפחות מכזית כשאי אפשר בכזית, ומובא בשע"ת (ס"ס תע"ה), ויש לומר דהיינו במצוה חיובית שקבלנו שהשיעור הוא כזית ובפחות מזה אין מצוה, אבל כל שבעה שהיא מצוה קיומית זכר ללחם עוני, יש לומר דלכ"ע יש מצוה פורתא אפילו בפחות מכזית, ועכ"פ יש להקל בשיעור כזית למצות כל שבעה ולא צריך לאכול שיעור כזית לחומרא כמו שנהגו בכזית של חיובא לפי המנהג.

מתוך תשובה"נ חלק ה' סימן קלג אות ב'

זהירות באכילה מצה בכדי אכילת פרס לברהמ"ז ונט"י

ודע שיש ליזהר מאד בימי חוה"מ פסח שבכדי לברך ברכת המזון צריך לאכול כזית מצה בכדי אכילת פרס דוקא, ואם שהה יותר מזה הברכה היא לבטלה.